

Nr 96.

Av herr Nilsson i Hörby, om årligt understöd åt f. d. skolföreståndaren J. A. Anderberg.

Den privata lantmannaskoleverksamhet, som J. A. Anderberg i Killeröd, Östraby, Malmöhus län, utan något som helst understöd från det allmännas sida uppehållit, har säkerligen varit till stor nytta för de många ynglingar, som tillgodogjort sig densamma, och kan säkerligen även sägas hava i sin mån bidragit till det skånska jordbrukets höjande under den senaste mansåldern.

Anderberg, som är född den 1 april 1844, och således nu nära 81 år gammal, har ägnat ett helt liv åt folkupplysningens tjänst. I ej mindre än 50 år har han utövat lärareverksamhet, av vilken tid nära hälften ägnats åt undervisning i lantbruk. Ett stort antal intyg från ett flertal kända personer, av vilka en del en gång åtnjutit undervisning av honom och de övriga haft tillfälle att på annat sätt följa hans verksamhet, vilka intyg jag anhåller att få överlämna direkt till vederbörande utskott, visa att Anderbergs verksamhet skattas högt inom den provins, där han utfört sin livsgärning. Då han icke haft sådan anställning, att han på sin ålderdom kunnat komma i åtnjutande av pension och då han icke heller med sina knappa inkomster varit i stånd att samla medel till sitt uppehälle på gamla dagar, har jag ansett, att staten här borde träda hjälpende emellan. Visserligen har Anderberg icke någon laglig rätt till statspension, men riksdagen har förut visat sig uppskatta oegennyttigt arbete till det allmännas bästa och såsom erkännande av sådan verksamhet tilldelat understöd av statsmedel för beredande av livsuppehälle åt vederbörande på ålderdomen. Såsom exempel på dylika med detta likartade fall torde kunna anföras riksdagens beslut år 1921 i anledning av kungl. prop. nr 271 om understöd åt lappmannen Johannes Olofsson Turi, samma års riksdags beslut i anledning av motion nr 46 i första och nr 45 i andra kammaren om understöd till smeden och fornforskaren Per Edholm i Bjärträ socken, Ängermanland, samt beslut i anledning av motion nr 85 i första kammaren vid 1924 års riksdag om pension åt f. d. skogvaktaren C. A. Gustafsson i Bomhus. Speciellt sistnämnda beslut torde kunna anses beröra ett helt och hållet ensartat fall med den enda och saken i principiellt avseende ovidkommande skillnaden, att den enes upplysningsverksamhet varit förlagd till skogskötselns område, den andres till jordbrukets. I det nu av mig framförda fallet tillkomma dessutom ömmande omständigheter, då Anderberg efter sin 50-åriga lärareverksamhet enligt intyg från pensions- och kommunalnämnderna

i hans hemort icke åtnjuter annan inkomst än en liten folkpension på kr. 87:60 per år samt jämte sin hustru räntan av en sparpennig å 2,000 kr. Hans sammanlagda inkomst för egen del uppgår sålunda ej till större belopp än kr. 137:60 per år.

Understödet storlek hemställer jag måtte bestämmas till 1,000 kr. per år eller samma belopp, som vid 1924 års riksdag tilldelades f. d. skogvaktaren C. A. Gustafsson i Bomhus.

Under hänvisning till vad jag sålunda anfört vågar jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta bevilja f. d. skolföreståndaren J. A. Anderberg, Killeröd, Östraby församling, Malmöhus län, ett årligt understöd av 1,000 kr. att från och med 1925 utgå under hans återstående livstid.

Aldersbetyg jämte intyg lämnas direkt till vederbörande utskott.

Stockholm den 21 januari 1925.

Janne Nilsson.